

Praha 28. 8. 2013

36

Mzdy a platy ve zdravotnictví v roce 2012

Wages and salaries in health services in 2012

Souhrn

Průměrný měsíční plat zaměstnanců ve zdravotnictví celkem v ČR odměňovaných podle platných předpisů o platu, (zřizovatel Ministerstvo zdravotnictví, kraj, obec a město, ostatní centrální orgány) v roce 2012 činil 30 403 Kč, u lékařů a zubních lékařů 61 078 Kč, u všeobecných sester a porodních asistentek 29 150 Kč. Proti roku 2011 vzrostl celkový průměrný plat o 4,2 %. Průměrná měsíční mzda zaměstnanců odměňovaných podle platných předpisů o mzdě (v privátních organizacích a ve všech lázeňských organizacích bez ohledu na zřizovatele) dosáhla ve zdravotnictví celkem v ČR výše 25 439 Kč, u lékařů a zubních lékařů 55 957 Kč, u všeobecných sester a porodních asistentek 23 567 Kč. Proti roku 2011 vzrostla průměrná měsíční mzda o 2,8 %.

Summary

The average total monthly salary of employees in health services in the CR remunerated according to valid regulations on salary (establishments founded by Ministry of Health, region, municipality or city or other central institution) in 2012 was 30 403 CZK, for physicians and dentists it was 61 078 CZK and for general nurses and midwives it was 29 150 CZK. The average total salary increased by 4,2 % from 2011. The average monthly wage of employees in health services in the CR remunerated according to valid regulations on wage (in private organisations and all balneological organisations irrespective of founder) reached the level of 25 439 CZK, for physicians and dentists it was 55 957 CZK and for general nurses and midwives it was 23 567 CZK. The average wage increased by 2,8 % from 2011.

Zdrojem dat pro tuto aktuální informaci je výkaz E (MZ) 2-01 Roční výkaz o zaměstnancích a o složkách platu ve zdravotnických organizacích a výkaz E (MZ) 3-01 Roční výkaz o zaměstnancích a o složkách mezd ve zdravotnických organizacích.

V této Aktuální informaci jsou uvedeny průměrné měsíční platy (včetně jednotlivých složek platu) a průměrné měsíční mzdy za zaměstnance u jednoho zaměstnavatele, kteří pracují ve zdravotnických zařízeních. Nesledují se příjmy zaměstnanců za dohody o provedení práce, příjmy z dohod o pracovní činnosti apod.

Zaměstnanci ve zdravotnictví v České republice jsou odměňováni:

- **podle platných předpisů o platu** - zaměstnanci příspěvkových organizací a organizačních složek státu - zřizovatel Ministerstvo zdravotnictví, kraj, obec a město, ostatní centrální orgány (rezort obrany).
- **podle platných předpisů o mzdě** - zaměstnanci ve zdravotnických zařízeních v podnikatelské sféře - zřizovatel fyzická osoba, církev, jiná právnická osoba. Ve zdravotnických zařízeních, jejichž zřizovatelem je jiná právnická osoba, jsou zahrnuté i obchodní společnosti se 100 % podílem veřejného (krajského nebo

obecního) majetku. Dále tímto způsobem jsou odměňováni zaměstnanci lázeňských organizací bez ohledu na zřizovatele.

Podnikatelé (osoby samostatně výdělečně činné a podnikatelé - zaměstnavatelé) nepobírají mzdu, ale podnikatelskou odměnu, takže nejsou zahrnuti do mzdového výkaznictví. Tato skutečnost se pak nepřímo odráží v celkové úrovni mezd v zařízeních odměňovaných podle platných předpisů o mzdě a komplikuje porovnání s údaji o úrovni platů v národním hospodářství ČR.

Celková výše průměrného měsíčního platu a celkové průměrné mzdy byla ovlivněna skladbou zdravotnických zařízení a strukturou kategorií zaměstnanců včetně jejich odborností a specializací.

Podle platných předpisů o platu v roce 2012 bylo odměňováno celkem 92 780 zaměstnanců (průměrný přepočtený evidenční počet), což představovalo 37 % všech pracovníků ve zdravotnictví. Průměrný měsíční plat se proti roku 2011 zvýšil o 4,2 % na 30 403 Kč.

Do dat za zdravotnická zařízení, jejichž zaměstnanci jsou odměňováni podle platných předpisů o platu nejsou započítány krajské hygienické stanice a Státní ústav pro kontrolu léčiv. Zaměstnanci těchto organizací jsou odměňováni jako zaměstnanci státní správy. Zařazením těchto organizací do zpracování by došlo ke zkreslení průměrného měsíčního platu ve zdravotnictví.

Od roku 2012 je možné v souladu se Zákoníkem práce odměňovat zaměstnance buď podle platových tarifů, nebo nově smluvním platem. Z celkového počtu zaměstnanců bylo pouze 0,75 % zaměstnanců odměněno smluvním platem.

Průměrný plat zaměstnanců uvedený v tabulce je celkový průměrný plat vypočtený z platů zaměstnanců, kteří jsou odměňováni podle platových tarifů a z platů zaměstnanců, kteří jsou odměňováni smluvním platem.

Průměrný měsíční plat ve zdravotnictví byl vyšší o 5 291 Kč ve srovnání s průměrnou měsíční mzdou v národním hospodářství v České republice (25 112 Kč).

Vývoj průměrného měsíčního platu ve zdravotnictví celkem v ČR

(odměňování podle platných předpisů o platu)

Rok	Průměrný měsíční plat	Meziroční přírůstek	
		Kč	%
2010	27 733		
2011	29 188	1 455	5,2
2012	30 403	1 215	4,2

Celkový průměrný měsíční plat lékařů a zubních lékařů v roce 2012 činil 61 078 Kč. Proti roku 2011 se zvýšil o 5,9 %. Průměrný plat lékařů a zubních lékařů odměňovaných podle platových tarifů v roce 2012 činil 59 686 Kč, z toho tarifní plat 30 250 Kč. Podíl tarifního platu na průměrném platu se podílel téměř 51 %, podobně jako v roce 2011. V roce 2012 bylo odměněno smluvním platem celkem 4,75 % lékařů a zubních lékařů ze všech lékařů a zubních lékařů odměňovaných podle platných předpisů o platu. Průměrný měsíční smluvní plat činil 88 995 Kč.

Z celkového počtu 11 851 lékařů a zubních lékařů (průměrný přepočtený evidenční počet) odměňovaných podle platných předpisů o platu bylo 56,4 % zařazeno ve 14. platové třídě s průměrným měsíčním platem 69 040 Kč a tarifním platem 33 969 Kč. Ve

13. platové třídě s průměrným měsíčním platem 52 182 Kč a platovým tarifem 28 549 Kč bylo zařazeno 12,2 % lékařů a zubních lékařů a 25,5 % ve 12. platové třídě s průměrným měsíčním platem 40 587 Kč a platovým tarifem 22 893 Kč.

V roce 2012 průměrný měsíční plat všeobecných sester a porodních asistentek odměňovaných podle platových tarifů činil 29 158 Kč, z toho tarifní plat 18 179 Kč. Převážná část všeobecných sester a porodních asistentek je zařazena v 9. až 11. platové třídě. Přes 56 % všeobecných sester a porodních asistentek je zařazena v 10. platové třídě s průměrným tarifním platem 17 552 Kč, a jejich celkový měsíční plat představuje částku 27 470 Kč. V 11. platové třídě je zařazeno téměř 31 % všeobecných sester a porodních asistentek s průměrným měsíčním platem 32 611 Kč a platovým tarifem 19 654 Kč. Necelých 9 % všeobecných sester a porodních asistentek bylo zařazeno v 9. platové třídě, u kterých celkový průměrný měsíční plat představoval 23 224 Kč, platový tarif 15 718 Kč.

Podrobný přehled o výši celkového průměrného měsíčního platu u jednotlivých kategoriích zaměstnanců v roce 2012 a porovnání s rokem 2011 přináší následující tabulka. Stejně jako v předcházející tabulce je i v této tabulce uvedený celkový průměrný plat zaměstnanců vypočtený z platů zaměstnanců, kteří jsou odměňováni podle platových tarifů a z platů zaměstnanců, kteří jsou odměňováni smluvním platem.

Průměrný měsíční plat zaměstnanců ve zdravotnictví celkem v ČR - členění podle kategorií

(odměňování podle platných předpisů o platu)

Kategorie zaměstnanců	Průměrný měsíční plat		Meziroční přírůstek	
	2011	2012	Kč	%
Lékaři a zubní lékaři	57 687	61 078	3 391	5,9
Farmaceuti	41 654	43 213	1 559	3,7
Všeobecné sestry a porodní asistentky	28 145	29 150	1 005	3,6
Ostatní zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí (ostatní ZPBD)	28 025	28 878	853	3,0
Zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí (ZPSZ)	28 221	29 016	795	2,8
Zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (ZPOD)	18 900	19 510	610	3,2
Jiní odborní pracovníci (JOP) a dentisté	25 833	26 366	533	2,1
Pedagogičtí pracovníci	28 096	29 128	1 032	3,7
Technicko-hospodářští pracovníci	27 313	28 092	779	2,9
Dělníci a provozní pracovníci	15 454	15 694	240	1,6
Celkem	29 188	30 403	1 215	4,2

Celkově v roce 2012 vzrostly platy ve zdravotnických zařízeních s odměňováním podle platných předpisů o platu o 4,2 %. Přírůstek představoval 1 215 Kč. Platy vzrostly nejvíce lékařům a zubním lékařům o 5,9 %, tj. o 3 391 Kč. U všeobecných sester a porodních asistentek došlo ke zvýšení platu pouze o 3,6 %, tj. o 1 005 Kč.

Celkový průměrný měsíční plat lékařů a zubních lékařů je přibližně dvakrát vyšší ve srovnání s průměrným platem všeobecných sester a porodních asistentek i s průměrným platem zaměstnanců ve zdravotnictví celkem. Celkový průměrný plat lékařů a zubních lékařů představoval 2,4 násobek průměrné mzdy v národním hospodářství v ČR, plat všeobecných sester a porodních asistentek a rovněž plat zaměstnanců ve zdravotnictví celkem, stejně jako v roce 2011, byl 1,2 násobkem.

V roce 2012 byl podíl tarifního platu na celkovém platu nejnižší u lékařů a zubních lékařů a představoval téměř 51 % celkového platu. U všeobecných sester a porodních asistentek tvořil 62 %, u ostatních zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí (ostatní ZPBD) 61 %. Nejvyšší podíl tarifního platu 67 % měli zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí (ZPSZ).

Výši složek platu u vybraných kategorií pracovníků ukazuje následující tabulka a graf v Příloze 2.

Struktura průměrného měsíčního platu u odborných pracovníků ve zdravotnictví celkem ČR v roce 2012

(odměňování podle platných předpisů o platu)

Složky platů	Lékaři a zubní lékaři	Farmaceuti	Všeobecné sestry a porodní asistentky	Ostatní zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí (ostatní ZPBD)	Zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí (ZPSZ)	Zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (ZPOD)	Jiní odborní pracovníci (JOP) a dentisté
Platový tarif	30 250	22 397	18 179	17 535	19 424	12 089	16 774
Osobní příplatek	6 272	7 666	1 616	2 028	2 836	1 067	3 685
Odměny celkem	6 112	4 575	1 145	1 430	1 855	562	1 536
Práce přesčas	5 825	1 864	1 165	1 870	507	1 034	432
Pracovní pohotovost	1 540	178	118	184	108	60	203
Ostatní	9 686	6 202	6 935	5 831	4 164	4 698	3 719
Plat celkem	59 686	42 882	29 158	28 878	28 894	19 510	26 348

Tabulka s podrobnou strukturou průměrného měsíčního platu na zaměstnance podle všech sledovaných složek za vybrané kategorie zaměstnanců k 31. 12. 2012 je uvedena v Příloze 3. Zároveň je uveden průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců, kteří byli podle platných předpisů o platu odměňováni.

Druhým způsobem odměňování ve zdravotnictví je odměňování podle platných předpisů o mzdě. Sleduje se pouze souhrnná mzda, nesledují se jednotlivé složky mezd.

Zaměstnanci ve zdravotnictví, kteří působí v privátních zdravotnických zařízeních, tj. v podnikatelské sféře, jsou odměňováni podle platných předpisů o mzdě. Zjišťování je prováděno za zaměstnance nestátních zdravotnických zařízení ústavní péče podnikatelské sféry, za zaměstnance vybraných druhů zdravotnických zařízení jako jsou ordinace praktického lékaře pro dospělé, ordinace praktického lékaře pro děti a dorost, ordinace lékaře specialisty (včetně gynekologa praktického i odborného), ordinace zubního lékaře

(praktického i odborného), ordinace nelékaře VŠ i SŠ, stomatologické laboratoře, lékárny a výdejny. Dále tímto způsobem jsou odměňováni i zaměstnanci všech lázeňských organizací (státní i nestátní).

Vývoj průměrné měsíční mzdy v jednotlivých letech ukazuje následující tabulka.

Vývoj průměrné měsíční mzdy ve zdravotnictví celkem v ČR

(odměňování podle platných předpisů o mzdě)

Rok	Průměrná měsíční mzda	Meziroční přírůstek	
		Kč	%
2010	23 660		
2011	24 740	1 080	4,6
2012	25 439	699	2,8

Průměrná měsíční mzda u zaměstnanců odměňovaných podle platných předpisů o mzdě dosáhla v roce 2012 výše 25 439 Kč, tedy proti roku 2011 došlo k nárůstu o 2,8 %. V porovnání s průměrnou mzdou v České republice (25 112 Kč) měli tito zaměstnanci mzdu o 327 Kč vyšší.

Vzájemné porovnání průměrné měsíční mzdy s průměrným měsíčním platem podle jednotlivých kategorií zaměstnanců v roce 2012 je uvedeno v grafu v Příloze 1.

Průměrná měsíční mzda lékařů a zubních lékařů (zaměstnanců) činila 55 957 Kč, proti roku 2011 vzrostla o 0,8 %, tj. o 443 Kč a průměrná měsíční mzda všeobecných sester a porodních asistentek 23 567 Kč (pokles proti roku 2011 o 0,5 %, tj. o 111 Kč).

Srovnání průměrné měsíční mzdy s odměňováním podle platných předpisů o mzdě (v privátní sféře a v lázeňských organizacích) za roky 2011 a 2012 podle jednotlivých kategorií zaměstnanců ukazuje následující tabulka.

Průměrná měsíční mzda zaměstnanců ve zdravotnictví celkem v ČR

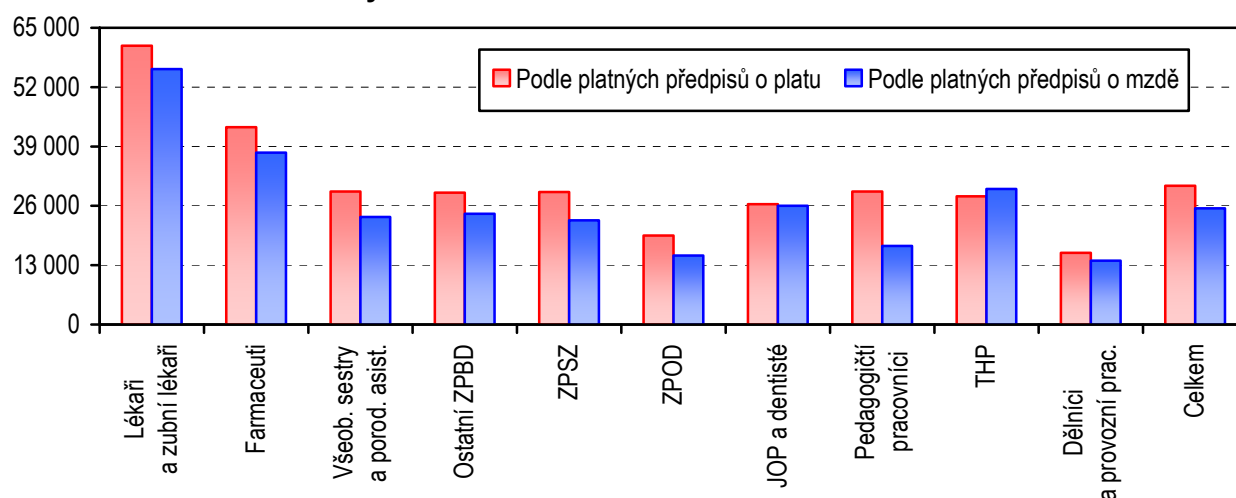
(odměňování podle platných předpisů o mzdě)

Kategorie zaměstnanců	Průměrná měsíční mzda		Meziroční přírůstek	
	2011	2012	Kč	%
Lékaři a zubní lékaři	55 514	55 957	443	0,8
Farmaceuti	40 675	37 655	-3 020	-7,4
Všeobecné sestry a porodní asistentky	23 678	23 567	-111	-0,5
Ostatní zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí (ostatní ZPBD)	23 710	24 258	548	2,3
Zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí (ZPSZ)	22 362	22 841	479	2,1
Zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (ZPOD)	14 920	15 122	202	1,4
Jiní odborní pracovníci (JOP) a dentisté	24 461	26 009	1 548	6,3
Pedagogičtí pracovníci	15 418	17 207	1 789	11,6
Technicko-hospodářští pracovníci	28 770	29 686	916	3,2
Dělníci a provozní pracovníci	13 765	13 987	222	1,6
Celkem	24 740	25 439	699	2,8

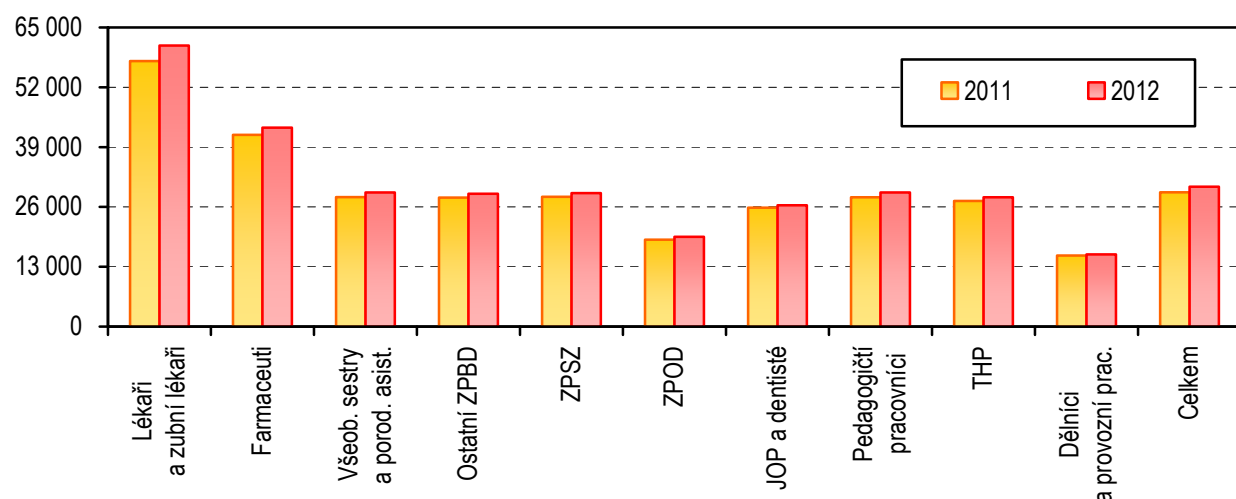
Průměrná měsíční mzda v lázeňských zařízeních (státních i nestátních) v roce 2012 dosáhla u lékařů a zubních lékařů výše 52 551 Kč a u všeobecných sester a porodních asistentek 19 884 Kč.

Vypracovala: Ing. Eliška Mašková

Graf 1. Srovnání průměrného měsíčního platu a průměrné měsíční mzdy ve zdravotnictví celkem v ČR v roce 2012

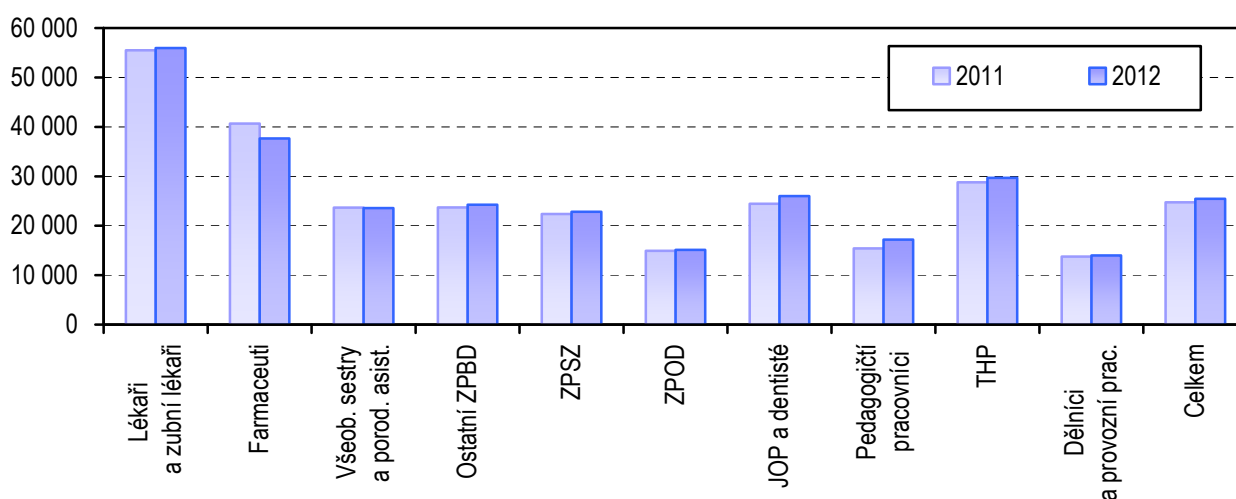

Graf 2. Srovnání průměrného měsíčního platu ve zdravotnictví celkem v ČR (odměňování podle platných předpisů o platu)

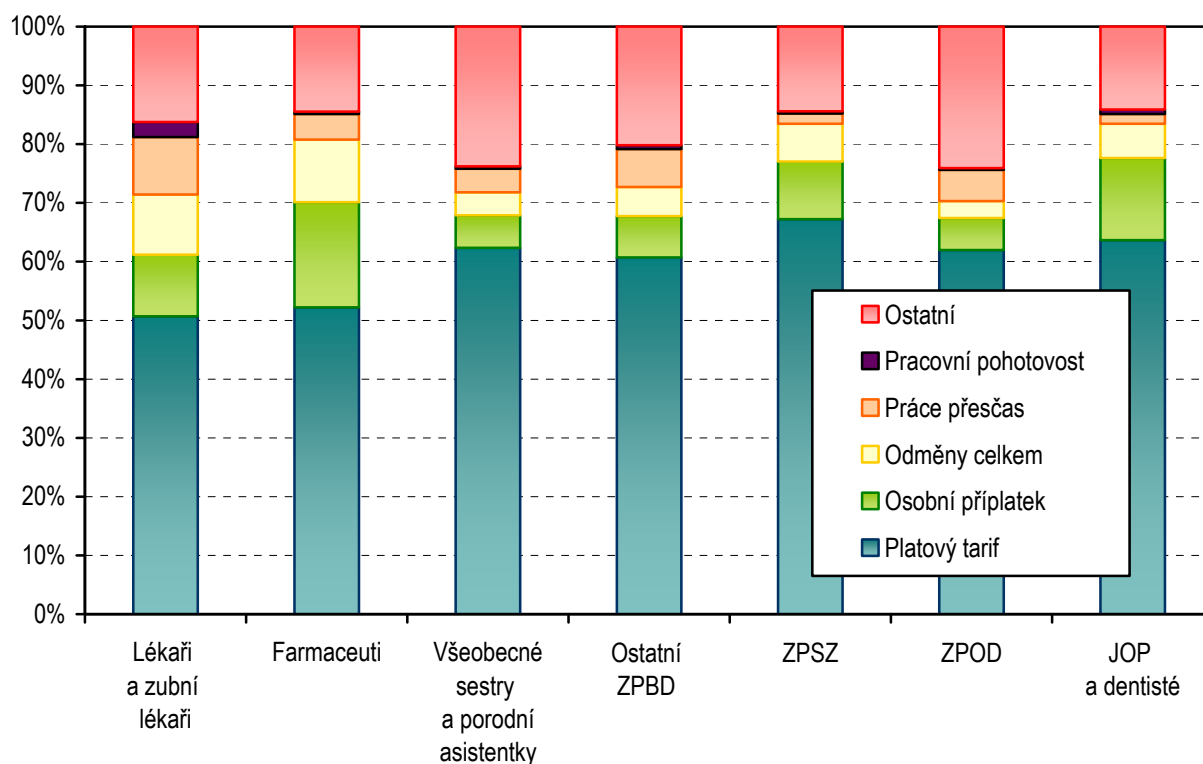

Pozn. - Graf 1, 2: od roku 2012 - průměrný plat zaměstnanců je celkový průměrný plat vypočtený z platů zaměstnanců, kteří jsou odměňováni podle platových tarifů a z platů zaměstnanců, kteří jsou odměňováni smluvním platem

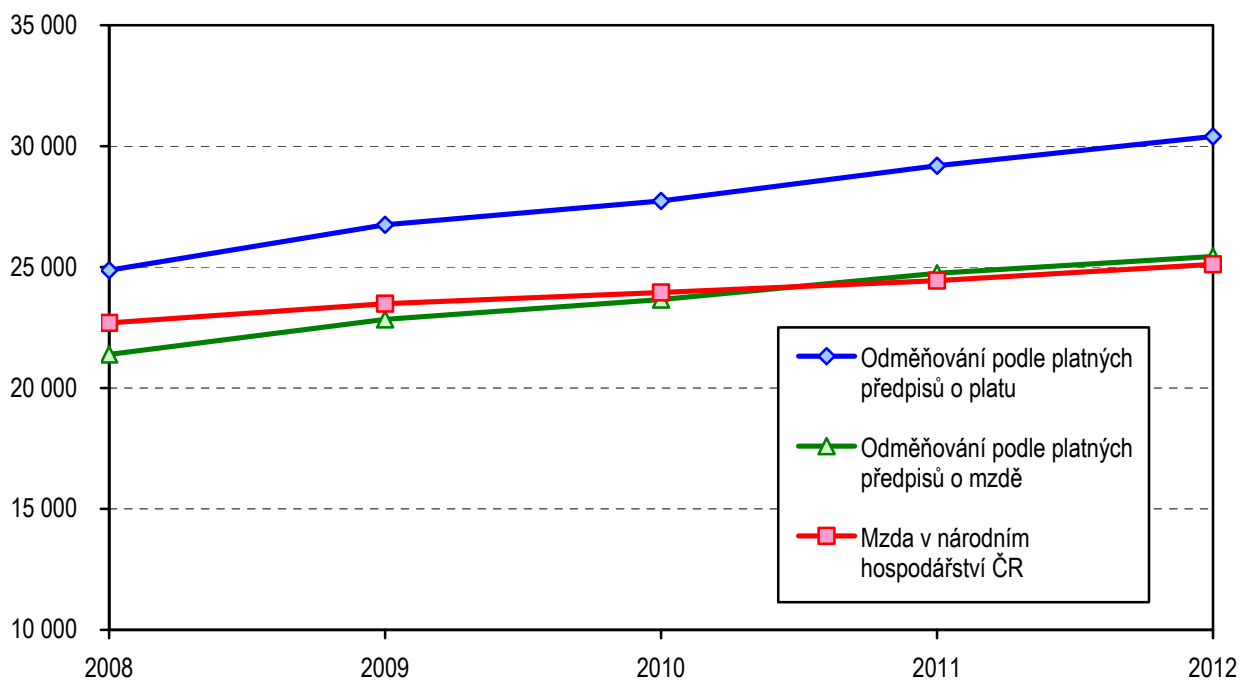
Graf 3. Srovnání průměrné měsíční mzdy ve zdravotnictví celkem v ČR (odměňování podle platných předpisů o mzdě)

Graf 4. Struktura průměrného měsíčního platu u odborných pracovníků ve zdravotnictví celkem v ČR v roce 2012 (odměňování podle platných předpisů o platu)

Graf 5. Srovnání průměrného měsíčního platu a průměrné měsíční mzdy ve zdravotnictví celkem s průměrnou měsíční mzdou v ČR

Podrobná struktura průměrného měsíčního platu u odborných pracovníků ve zdravotnictví celkem ČR v roce 2012

(odměňování podle platných předpisů o platu)

Kategorie zaměstnanců	Lékaři a zubní lékaři	Farmaceuti	Všeobecné sestry a porodní asistentky	Ostatní ZPBD	ZPSZ	ZPOD	JOP a dentisté
Plat celkem	59 686	42 882	29 158	28 878	28 894	19 510	26 348
v tom							
tarifní plat	30 250	22 397	18 179	17 535	19 424	12 089	16 774
příplatek za vedení	992	947	228	228	342	11	219
příplatek za práci ve ztíženém prostředí	100	106	57	141	53	41	99
zvláštní příplatky	681	211	758	661	255	800	227
plat za práci přesčas vč. příplatku	5 825	1 864	1 165	1 870	507	1 034	432
odměna za pracovní pohotovost	1 540	178	118	184	108	60	203
příplatky za práci v SO + NE	1 125	319	1 196	747	112	866	75
příplatek za práci ve svátek	544	130	522	345	35	384	27
příplatek za noční práci	875	137	1 017	598	22	596	32
příplatek za rozdělenou směnu	-	-	-	-	-	-	-
plat při výkonu jiné práce a práce v cizině	-	-	-	-	-	-	-
doplatek do výše minimálního nebo zaruč. platu	-	-	-	-	-	-	-
náhrady platu	5 368	4 352	3 156	3 111	3 346	1 999	3 040
osobní příplatek	6 272	7 666	1 616	2 028	2 836	1 067	3 685
odměny	6 112	4 575	1 145	1 430	1 855	562	1 536
Průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců	11 851	496	33 697	8 219	3 299	14 772	848